

Funeraria

ԲԱՌԱՐԱՆ՝

Ա.

Ազ—քիչ:
Աղատվել—ծնել, ծննդաբերել:
Ազի—մայր, մայրիկ:
Աթախելուք—խելոքների հայր, ամենա-
խելոք:
Ալի-մալի—եղած-չեղածը, ընդա-
մենը:
Ալպեալ (ալքիալ)—խելույն:
Ալպեալը—տե՛ս ալպեալ:
Ախիրարտա—հար-հավիտյան:
Ալստ աեել—երդվել, ուխտել:
Ածել—1. լցնել, 2. նվազել:
Ակալել—քանդել:
Աղաֆ—առաջ, առջևի կողմը:
Աղուրք (յաղուրք)—թանկարժեք քար:
Աղու—թույն:
Անալ (աշալ)—վերջ, վախճան, օրհաս:
Անըղ—հեճուկ, զայրույթ:
Անըն—մանըն—թզուկ:
Ամակ—երախտիք:
Ամպախ-ղամղախ—հիմար-հիմար, ան-
միտ, վայրիվերտ:
Այամ—ժամանակ:

Անգաճ—անժամանակ, ուշ:
Անեղ—աղեղ:
Անձուխ—ածուխ, փայտածուխ:
Աշել—նայել, տեսնել:
Աշխանա—ճաշարան:
Աշտո—1. արջառ, 2. բանալի:
Աչք—դարակ, բաժին:
Ապրըշմ (ապրեշմ)—մետաքս:
Ապրոշ—տղեղ, ալանդակ:
Առուրկա—փխր. զրույց, պատմություն:
Առափառա—լավաշ հաց թխելու գոր-
ծիք, բադաղ, տեփ:
Առըղ—նիհար:
Առիֆ—առաստաղ:
Ասկեր (ասկար)—զինվոր:
Ասպապ (ասպար)—զենք:
Ավ—որս:
Ավալ—առաջ, նախկին, հին:
Ավատ—զավակ:
Ավդուշ—1. օրս, 2. թռչնօրսություն:
Ասլան—առյուծ:
Ատաք (ադաք)—սովորույթ, սովորու-
թյուն:

¹ Բառարանի վերաբերյալ բացատրական տեղեկությունները տե՛ս Մանթա-
զությունների մեջ (էջ 577):

Առաջինը—արդարագատ, արդարու-
թյուն:
Առե (աղե)—մայր, մայրիկ:
Առեմ (էտեմ)—հարկ:
Արխային—հանգիստ, ապահով:

Ախաշկարա—բացահայտ, բուրրի ի
տեա:
Ափսոսենի—հմայել, կախարհել:
Աֆարբմ (աֆարիմ)—կեցցես, ուղ-
րես:

Իսգար—շուկա:
Բազըադ—ապարանշան, թեին կա-
պելու նշան:
Բազրկյան—տե՛ս բեզրգյան:
Բաթմիշ քլենի—1. անհետանալ, կոր-
չել, 2. սուղվել, խորտակվել:
Բալըալ—ցավ, հոգս, վնաս, դժբախ-
տություն:
Իսլկոն—պատշգամբ:
Բաեա քլենի—1. սպասել, դանդաղել.
2. մնալ, կապվել-մնալ:
Իսադան—պես, անմիշտպես, միաժա-
մանակ:
Բաեամ (բադամ)—նուշ:
Բաբաբա—լիություն, առատություն:
Բաբըշի (բաբիշի)—հաշտվել, հա-
մաձայնել:
Բաբաեան—մեծ պարկ, շվալ:
Բաբկ—փետուր:
Բեզրգյան—վաճառական:
Բեէնրիպար—ապերախտ, անհավա-
տարիմ:
Բելլա անել—հայտնի դառնալ, որոշ-
վել:
Բեյբի—պարապ, անգործ:
Բեշըբյարբամ—օրորոցախաղ, օրորո-
ցում նշան դնելը՝ ծնողների փոխա-
դարձ համաձայնությունը իրենց ե-
րեխաներին՝ չափահաս դարձնելուց
հետո, իրար հետ ամուսնացնելու
մասին:
Բըդըդ—կճուճ:
Բընըուլ (բըմըուլ)—փետուր:
Բիլեբ—տոմս:

Բիե—1. ապօրինի երեխա, 2. փխր.
ճարպիկ:
Բիշիուր—տես՝ բիե:
Բիբաեի (բիբեեի)—բուրբ, միան-
գամից:
Բիդան (բիբեե)—հանկարծ:
Բիդան—կերակրի տեսակ (լախնի).
Բլուբ—ափսի:
Բլուլ—սրինգ:
Բխով—կապանք (ոտներին):
Բխովիլ—կապանք դնել, կապել, կաշ-
կանգնել:
Բեամ գալ—1. ծագել, առաջանալ, ա-
ճել, 2. հրապարակ գալ:
Բադնոգ—սկուտեղ:
Բոզմիշ (փոզմիշ) քլենի—չկայանալ,
չհաջողվել, խանգարվել:
Բոլբա Թալ—թրև գալ, թափառել:
Բոլս—դառնահամ բույս, ժախ:
Բոնձ—կոտրած ամանի մաս:
Բոշ—գատարկ, ունայն, թույլ:
Բրախ Թալ—ազատ արձակել:
Բուդ կապել—կերակրել, գիրացնել,
բուծել:
Բուբա—սիրահար, պաշտպան, ապա-
վեն:
Բուբուկա—շիշ:
Բուդդա-բիբի—ցորենի ոշիլ:
Բուուուն պաճիլ } Ժածուկ մեկին հետե-
Բուուուն քաշիլ } վել դարան մտնել.
Բուուուն } հսկել, հետապնդել:
Բոււ (բուդ)—ազդր:

Գ

Գալս—ժամանակ:
Գեյիմ (գեյմ)—կերպարանք:
Գեստ—զգեստ:
Գրծկնալ—բիշ-բիշ կանգնել:
Գյամի—նավ, նավակ:
Գյոզալ—սիրուն, գեղեցիկ:

Գյուլ—լճակ:
Գյուլաշ—ըմբշամարտ, կռիւ:
Գյուլլա—գնդակ (հրացանի):
Գոթեցուկ—1. կեղտոտ, վերքոտ, 2. բո-
րոտ:
Գուլ—բուլ:

Դ

Դադրած—հոգնած:
Դալալ—մոնետիկ:
Դախառ—եկամոտ:
Դակնեակ—գավազան:
Դամենչա—տես՝ թափանչա:
Դայր—թռչուն:
Դանգ անել—ձանձրացնել, հոգնեցնել:
Դանկ—1. ծանրության շատ փոքր
չափ, 2. հակ:
Դադաղա (բաբաղա)—թղթի թերթ:
Դաստա—խումբ, փունջ:
Դավի—վեճ, կռիվ:
Դար—բարձունք, բլուր:
Դարաղան—կախաղան:
Դարդ ու բալա—վիշա, դժբախտու-
թյուն, հոգս:
Դարվազ—դարպաս:
Դարա (դարդ)—վիշտ:
Դարաավարալ—վշտամուր, վշտաբեկ:
Դարբ—փորձանք:
Դաֆիեա—թմբկահար:
Դեղել—թունավորել:
Դըսլիկ—1. ցանքս, 2. նկատում,
3. բանջարանոց:

Դըրպ (դըրք)—1. զարկ, հարված,
2. անգամ:
Դիգկին (դուգդուն)—1. ուղիղ, հարթ,
2. ճշմարիտ, հաստատ:
Դին—կողմ:
Դինջ—հանգիստ, անդորր:
Դինսըղ—անհավատ, անսկզբունք:
Դիվան—դատ, դատաստան:
Դյուլման (դյուլման)—թշնամի, հա-
կառակորդ:
Դախառ—բժիշկ:
Դավլաթ-դաւլ—բառացի՝ հարստության
թռչուն:
Դար—հերթ:
Դուգ—1. ուղիղ, ճշմարիտ, 2. հարթ:
Դուգկյան—հարթ, արձակ:
Դուքսախանա—բանտ, արգելանոց:
Դուման—մեզ, մշուշ, ամպ:
Դուռուլ—պատառ:
Դուրգալ (դուրգար)—հյուան:
Դուրային—հեռագիտակ:
Դուրան—խանութ:
Դուրանաւար—խանութպան:

Ե

Եթիմ—որբ:
Եղել—շոշափել, քսել:
Եմակ—ուռեկթ:

Եսիր—գերի:
Երմիշ Բլիլ—թալլիլ, առաջ գնալ:

Ձ

Ձաղա—քարանձավ:
 Ձանկու—ասպանդակ:
 Ձանկուլամիշ անել — ասպանդակել,
 խթել:
 Ձապակա—գրութուն:
 Ձարքեն—բացի:
 Ձարկել—խայթել, խփել:
 Ձենափու—փափկակյաց կին:
 Ձենկուֆ—ծիու ասպանդակներ:
 Ձերզամպի—ներքնատուն, նկուղ:

Ձքո—1. կուպիտ, անշնորհք, 2. սաս-
 տիկ:
 Ձիան—վնաս:
 Ձիրպա—գիրպա—կտոր-կտոր:
 Ձենիլ—շղթա:
 Ձուլ—շերտ:
 Ձողալ—երկար փայտ:
 Ձոռ—ծանր, ուժեղ:
 Ձուլում—1. աղետ, արհավիրք, 2.
 խիստ, սոսկալի:

Է

Էլ—ցեղ, տոհմ, ժողովուրդ:
 Էնթիպար—վարկ, երախտիք, հավա-
 տարմութուն:
 Էշխ—սեր, եռանդ, փափագ:
 Էվիլ (ավալ)—առաջ, նախկին, հին:

Էր—քարայր, քարանձավ:
 Էրիկ—ամուսին:
 Էրկուճոգով }
 Էրկուֆոֆիս } —հղի:
 Էփեյնա—բավականին:

Ը

Ըռագի (ռագի)—համաձայն:
 Ըռաա անել—հեռացնել, ոչնչացնել:

Ըռտոռնա—զգեստի տեսակ:
 Ըռշաա—արիշտա, էրիշտա, դժմաճ:

Թ

Թաղարիֆ—պատրաստութուն:
 Թագառան—նորից:
 Թաթալոշիլ—ապտակել:
 Թալան—բախտ:
 Թալիլ—գցել:
 Թալիում—1. սպասք, սարք, 2. Վար-
 քի ամբողջութունը:
 Թալալ—դարձկար:
 Թաղաթ—ուժ, զորութուն:
 Թալազու—կարոտ:
 Թալամ—լրիվ, ամբողջ:
 Թալամիլ—լրանալ:
 Թալաշա անել—նայել:
 Թալաթալ—ծուլ:

Թալաթան անել—պատվիրել:
 Թալուզ—մաքուր:
 Թալ—1. հակ, կապոց, 2. համապա-
 տասխան, հավասար զուգից մեկը:
 Թալդաշ—հասակակից, ընկերակից:
 Թաշալուսա—1. զարդարանք, 2. նազ-
 կտանք:
 Թավարզա—հավասարակշռութուն:
 Թավդիր—տես՝ թատպիր:
 Թավլառ—որդի, զավակ:
 Թավուր—տեսակ, կերպ:
 Թառարիֆ—տես՝ թադարեք:
 Թառպիր—պատրաստութուն:
 Թարգիվաթան—հայրենավտար:

Թարգ—գավակ:

Թսփ—1. ուժ, զորութիւն, 2. անգամ:
Խափանչա—ատրճանակ:

Թափիւն—միայն թե:

Թափիլ—1. բացի, աքացի, 2. ամ-
բողջ:

Թնզ—շուտ:

Թնզպիւ—համբիւ, տերողորմյա:

Թնփա—գազաթ, գլուխ:

Թնփեկյոզ (թափեկյոզ)—ցիկլոս, հե-
քիաթային հրեշ, ճակատին մի աշք:

Թրիւ—դեպի:

Թիթն—անասունների շորացած աղբ,
որ դաշտերից են հավաքում:

Թիմարիլ—հարդարել, քերիչով մաք-
րել (անասունին):

Թիւ—կտոր, պատառ:

Թիւսմ—կախարդանք, կախարդական
իւր, հուռութ:

Թլտռել—շողորթելով խաբել, հա-
մոզել:

Թռզ—փոշի:

Թումարի—ամբողջը, բոլորը, ոչ մաս-
մաս:

Թռռ—ուռկան:

Թռռչի—ձկնորս:

Թռկել—թողնել:

Թռփ—հակ, կապոց, փաթեթ:

Թռփ անել—հավաքել, ժողովել:

Թռփալ—կաշ:

Թռփուզ—մահակ, լախտ, գուրգ:

Թլլանգ—հրացան:

Թրընտս—քաշ, համարձակ:

Թրփռել—մեծանալ, փարթամանալ:

Թուլա—շան ձագ:

Թուլզնթափ—առանց վարտիքի:

Ժ

Ժանդ—թարախ:

Ժղանդել—թափ տալ:

Ժուր (ժուռ) գալ—շարժվել, ման գալ:

Ի

Իրբուլս—պղնձե շրածիկ:

Իզի—այգի:

Իզ—հետք:

Իզիւն—թույլութիւն:

Իլլան (իլլաշ)—հնար, ճար:

Իլիւի—ձիերի շոկ, երամակ:

Իլլար—խոստմունք:

Ինթիար—երկյուղ:

Իմանըզ—անհավատ:

Ինաւ—վրեժ:

Ինթիմաս—խնդիրք:

Ինջիմիշ լիւլ—տանջվել, նեղվել, շար-
շարվել:

Ինս—կենդանի:

Իշտան—ախորժակ:

Իսան—մարդ, արարած:

Իրիշկիլ—նայել, փնտրել:

Լ

Լազլազ—արագիլ:

Լալա—խնամատար, դայակ:

Լախում—պայթեցում:

Լական (լազան)—լվացքի կոնք:

Լաչառ—անպատկառ, անամոթ:

Լարել—հետապնդել, հետևից ընկնել:

Լափի (լափու) — արիք:
 Լափլփեի — խարխափել:
 Լեզուն կղենի — լուս մեռել, չկարողա-
 նալ խոսել:
 Լլարաշափ — ծանրութեան շափ՝ լիզր
 մոտ 5 կգ.

Լոռկա — նավակ:
 Լոռկաշի — նավավաթ:
 Լուլա — փող, խողովակ:
 Լէքեի — հարձակվել, վրա հասնել.

Լ

Խարար — լուր:
 Խազիին — տեր:
 Խազիւն — գանձ, գանձարան:
 Խարա — փորձանք:
 Խալ — տես՝ հալ:
 Խալ — բիծ, նշան մարմնի վրա:
 Խալար — նվեր, ընծա:
 Խալալլաշմիշ քիւի — ողջագուրվել, հը-
 րաժեշտ առլ:
 Խալվար — ծանրութեան շափ:
 Խախալ — խառն անցքերով մազ:
 Խախալալալալ — խախալով մազել:
 Խազի անի — ծաղրել, անարգել:
 Խաճալ (նամբալ) — բռնակիր:
 Խարարա — ալերակ:
 Խարսնիս — հարսանիք:
 Խելի — բավական:

Խեյրսիքխաւն — 1. անկուսակց, 2. ի-
 շխան, հանգրվան:
 Խզմա — թթին հագցվող զարդ:
 Խըլանի — վերջանալ, սպառվել:
 Խընեակ (խովակ) — գուռ, ճեղք:
 Խըշէրկար — լաշերկաթ, թանիր խառ-
 նելու երկաթե ձող:
 Խի — ինչե՞ն:
 Խուվար — հանգիստ, աչքից հեռու, ա-
 զատ, դատարկ (տեղ):
 Խուրդիլ — 1. գատարկել, 2. կռկել,
 հարդարել:
 Խուրու — գեղեցիկ:
 Խուրլ — խտր:
 Խուր անի — առևտուր անել:
 Խիլի — մարթ, շապիկ, շղարշ:
 Խուշթակ (վուշթակ) — հեղուկավ:
 Խուրմա — արմավ:

Մ

Մկլաւ — լաց լինել, հեծկլաւ

Մուրծ — ծածկոց, կոփարիչ:

Կ

Կամու — պահարան՝ հագուստի:
 Կանդար (դանդար) — 3. շափ, 2. կշեռք:
 Կառավար — մահճակալ:
 Կառնդան — ալգեպան:
 Կեմ (գյամ) — սանձ:
 Կեյմ — տես՝ գեյիմ:
 Կըռանի — լծկան գոմիչ:
 Կըլունի — հավաքել, կույտ առնել:
 Կեւո — 1. անգամալույծ, 2. բլուր:

Կզցենի — 1. միացնել, 2. վառել:
 Կոռովի — փաթաթվել:
 Կոռուր — սլաքի աղբ:
 Կրենի — ցամաքեցնել, գատարկել:
 Կոււ — կորիզ, հատիկ:
 Կուլար — ձյութ:
 Կուլալ — ալծենակաճ, յափնջի:
 Կուլի — տարածութեան:
 Կուլալ գալ — գալարվել, կծկվել:

Հալ—1. վիճակ, 2. շատ, անթիվ:
 Հալա—դեռ:
 Հալալ—արդար, ազնիվ:
 Հալա-հալա անել—շփոխել:
 Հալթարքի—խնայող:
 Հալիվա—ծեր, ժերունի:
 Հալալալա—ծեր հոգեվիճակ:
 Հալա—1. արդար, իրավացի, 2. վճար, վարձ:
 Հաղ—1. խաղ, 2. երգ, 3. անգամ:
 Հաղ անել—խաղալ, պատմել:
 Համամ—բաղնիք:
 Համբուլ—հաշվել:
 Համնալ—միշտ, մշտապես, բոլորը:
 Հայաթ—բակ, գավաթ:
 Հայիֆ—սի, վրեժ:
 Հայալալ կառնել—հիանալ:
 Հայվան—անասուն:
 Հանդ—գաղա:
 Հաջա—նախադրած:
 Հաջաթ—գործիք:

Հառա—գիշերապահ ստական:
 Հավալմիջ ըլնել—վեր թռչել, ծառ-
 լիկել, բարձրանալ:
 Հավարին նաւել—օգնություն գնալ:
 Հավուզ—շրջապատ:
 Հարազա—մշտական:
 Հարխանա—հարսանյալ—քեֆի, խո-
 բանքի վայր:
 Հարմա (կնիկարմա)—կին:
 Հափա—բուռ:
 Հերսանել—շղայանալ, բարկանալ:
 Հոգին ալ—մեռնել:
 Հոգուս—երգում:
 Հոխել—բերան տանել, վերցնել:
 Հրաբունի (հրաբունի)—իմաստուն:
 Հունա—շնորհ, հմտություն:
 Հունաբարբուն—վիճաբանություն:
 Հուր—կրակ, բոց:
 Հուրմիջ ըլնել—1. խորանել, 2. բոր-
 բոքել, կատաղել:

Ղարուլ—համաձայն, ձեռնտու:
 Ղադր—հարգ, պատիվ, ուժ, կարողու-
 թյուն:
 Ղազ—սագ:
 Ղաղաղ—փորձանք, պատուհաս, պա-
 տիժ:
 Ղազալքեն—գառավաբույս:
 Ղաթ—շերտ:
 Ղաթիք—շորի:
 Ղալան—գլխագին (ամուսնության ա-
 ռիթով):
 Ղալխան—վահան:
 Ղալմաղալ—աղմուկ, վհուկ:
 Ղալան—հագուստի տեսակ:
 Ղանդ—ցավ, հոգ:
 Ղանդի—մարակ:

Ղայա—ժայռ:
 Ղայալ—եղանակ, ձև:
 Ղայիմ—ամուր:
 Ղայալ—տե՛ս Ղայալ:
 Ղայիմ—սուրճ:
 Ղանալ—թև:
 Ղանդղ—1. էգ շուն, 2. կին (անարգ):
 Ղանդն—գեղեցիկ, սիրուն:
 Ղանդալ—բծավոր:
 Ղազուլ անել—համաձայնել:
 Ղառաղալ—աղաղակ:
 Ղասալ—վրեժ:
 Ղասալան—սուտ քուն:
 Ղավրմ—ղարդալ—ցեղ, բնակիչ:
 Ղարաբնա—հրապան:
 Ղարավալ—աղախի:

Ղափաղ—կափարիչ,
 Ղափլան—վագր,
 Ղաֆազ—վանդակ,
 Ղդար—շափ, անդամ,
 Ղըլըղ—հադուստ, զգեստ,
 Ղըլըղինտա—զգեստափոխված, ծըպ-
 տրված,
 Ղըվախ—ավազոտ,
 Ղըվշել—ափսոսալ, մեղք գալ,
 Ղըրշ ու ղլալ—հայհոյանք, անարգանք,
 Ղին—պատյան,
 Ղին—օրի—գեղարույս,
 Ղնայուզ յ —մետաքսե կտոր,
 Ղնավուզ լ —մետաքսե կտոր,
 Ղնան—ձիու մեջքի փոկը, փորկապ,
 Ղնլքուլս—անութ, թեւտակ,
 Ղոնախլըղ — ճաշկերույթ, հրավեր,
 հյուրատիրություն,
 Ղոնտախ—խանձարուր, բարուր։

Ճան—վեգ,
 Ճանրախ—ճանապարհ,
 Ճանկ—բուռ,
 Ճիծ—հրեխա,
 Ճկիթ—ճկույթ,
 Ճղակ—ճեղք, անցք։

Մադան—հանք,
 Մաժմեխ—շողափեխ,
 Մալա—պատ շարողի գործիք,
 Մալ—1. հարստություն, ունեցվածք,
 2. ընտանի կենդանիներ, տավար,
 Մալուլ (մալուլ) ըլնել—հրեալ, պար-
 զըվել,
 Մախսուս—դիտմամբ,
 Մաղաղա—1. խանութ, 2. նկուղ,
 Մաղաբա—քարայր,
 Մաղաբաշի—պայթեցնող։

Ղաշատ—հաստ գերան, կոճղ,
 Ղաշուն—զորք, բազմություն,
 Ղոշ—խոյ,
 Ղսմաբ—բախտ, վիճակ,
 Ղստու (ղաստի)—դիտմամբ,
 Ղրաղ—ծայր, եզր, ափ,
 Ղուքի—սնդուկ, արկղ, տուփ,
 Ղուլլուխ—ծառայություն,
 Ղունախ—գիրկ,
 Ղում—1. կաթիլ, 2. ավաղ,
 Ղուշ—թուղեն,
 Ղուպուր—պատյան, դագաղ,
 Ղուռուլսալ—հայհոյական խոսք,
 Ղուվաթ—ուժ, զորություն,
 Ղուտուլ (ղուղուլ)—ողնաշար, փխբ-
 ուժ,
 Ղուրտ—գալլ, գաղան,
 Ղուրուխ—արգելված արոտավայր,
 Ղֆիլ—կափարիչ, կողպեք։

Ճ

Ճղըլ—շերմանալ,
 Ճղլակ—ճեղք,
 Ճոք—1. բաժին, մաս, 2. կտորեղեն—
 գործվածք,
 Ճուկ—ոտք։

Մ

Մաղսուզ—տես՝ մախսուս,
 Մայիլ կաբել—հմայվել, գերվել, տար-
 վել,
 Մանանա—ծառի կամ բույսի վրա գո-
 յացած մի տեսակ խեժ, որն ուտ-
 վում է (գազպեհ),
 Մանկղիլ—տարածություն, ասպարեզ,
 հրկարություն չափ,
 Մաշին—մեքենա,
 Մաշալ—ժամանակ,
 Մասլանաթ—զրույց, խորհուրդ,
 Մարբապա—պղնձե ճաշաման։

Մարիֆաթ—շնորհք:
 Մարչ—գրազ:
 Մարտի—մետաղա—տղամարդու պես,
 համարձակ, բաշ, առատաձեռն, վե-
 հանձն:
 Մեզար—1. մաղից ու բամբակից գոր-
 ծած սփռոց, 2. կանացի գոգնոց:
 Մեյդան—հրապարակ:
 Մեյմուն—կապիկ:
 Մեյտարխան—ձիանոց, ախոռ:
 Մեշա—առտառ:
 Մերկ—ուրյան—մերկ:
 Մեֆյան—բնակատեղ:
 Մգրսդ—նիզակ:
 Մզուկ—գաղտագողի:
 Մըթըրպ—գնչու:
 Միդաֆիլ—հանկարծ:
 Մինթանա—կանացի երկար զգեստ:
 Մնալ—գավառ:

Մնուլ—միջոց, ժամանակ:
 Մղսել (մխսել)—ծախսել:
 Մղրեպ—մոլթ:
 Մուզդ—վճար, հախ:
 Մուզիկ—երաժշտություն:
 Մուժղա—տե՛ս մուշտուլուխ:
 Մուլֆ—հարստություն, ունեցվածք:
 Մուլս—ծուխ:
 Մուղամ—մեղեգի:
 Մուշաբել—մոմլաթել:
 Մուշտուլուխ—աշխարհսեք:
 Մուսալառ—անպետք, կեղտոտ:
 Մուսուպաթ—զգվելի, գարշելի, անիծ-
 յալ, աննկարագիր:
 Մուրախառ անել—թուլատրել, ար-
 ձակել:
 Մուրթուզա—հալվա, խորիզ:
 Մուրիկ—մուրիկ—մանրակրկիտ:
 Մուֆթա—ձրի:

3

Ցադ—օտար:
 Ցարանախ—պառկելու տեղ:
 Ցալ—1. բաշ, ձիու պարանոցի մազե-
 րը, 2. բլուր:
 Ցախա—օձիթ:
 Ցադու—թուլել:

Ցաման—սոսկալի:
 Ցան—կողմ:
 Ցաշ—տարիթ:
 Ցավշան—մանուշակ:
 Ցարալու—վերավոր, վերքոտ:

Ն

Նալ—պալտ:
 Նալդ—կանխիկ, առձեռն:
 Նադլ—զրույց, պատմություն:
 Նանալ—տապար:
 Նամադուլ—անխոհեմ, անմիտ:
 Նաֆառ—շունչ:
 Նեներ—որս:
 Նրիախ—անարդար:

Նիաթ—շար դիտավորություն, շար
 աշք:
 Նիդե—նիզակ:
 Նիլենի—1. բարձրանալ, 2. հեծնել:
 Նխտից ընկնել—ուժասպառ լինել:
 Նշանարան—ապացույց, նշան:
 Նոքաթ—հերթ:
 Նոխտա—սանձ՝ առանց բերանի եր-
 կաթի:

Շաճի—հինգ կողմի
 Շաճառան—մոմակալ
 Շաշ—1. աշտերը ծառ, 2. գիծ
 Շավաղ—շաղթ
 Շենյար—քաղաք
 Շենկլի—1. բնակատեղ, 2. բաղնա-
 թյուն
 Շիրախան—մառան, շիրախան
 Շիրիա—պարան

Շիֆլ (շիֆլի)—նկար, պատկեր
 Շլակ (շակակ)—բաժին, բեռ
 Շլինգ—վիզ
 Շկաֆ—պահարան
 Շոբլա—շրակի կերակուր, նույն
 Շոնլ—միզել
 Շվան (շվան)—լաջ ու կոծ
 Շվաֆ—սովեր
 Շֆել—պատրաստել

Ուֆր հանդարանի—երթնկությունը
 դադարել

Ուրծ—արտ

Ջադիր—մրան
 Ջալիլ զալ—շարշարվել
 Ջախալ—կայծհան, հրահան
 Ջամի (շամի)—սոնետ
 Ջանա—ծնունդ
 Ջանգալ—1. կարթ, 2. պատռաքող
 Ջանչ—ձեռքի թաթ
 Ջավ անել—տարածել
 Ջապր (շապիր)—տես՝ շապիր
 Ջար (շարի)—միջին
 Ջարապ—սավան, ծածկոց

Ջափալախի—ապականել
 Ջաֆ—գլխարկի գործիք՝ բուրգ, բաժ-
 րակ գլխու համար
 Ջաֆալ—մուրա
 Ջեշիք—տեսակ, նմուշ
 Ջըփլախ—մերկ
 Ջիդարի—կապել
 Ջիման—կանաչ
 Ջու—վայրի, ամայի տեղ
 Ջոֆ—ծունկ
 Ջուք—արոր

Պաքալ անել—հղծել
 Պախա (քառ)—զրույց, պատմություն
 Պաքանավա—ձրի
 Պաքանան—պատի մեջ շինած պահա-
 րան
 Պակկյան—1. հենարան, 2. գոտե-
 տեղ, փխր. նշան գնել
 Պանա—մորակ
 Պանա—մերկ
 Պանակի—տես՝ բխակի

Պազպանա—տես՝ բազպան
 Պոժոժ (քոժոժ)—զանգակ
 Պոլ—հատակ
 Պոլի—միզել
 Պոլի—կոկորդ
 Պոնծ—տես՝ բոնծ
 Պոպակ—բնկույզ
 Պոպակ—պուտուկ
 Պրիկազիկ—գործակատար
 Պոպ (քոպ)—գալարչի

Ջ

Ջալլաւ—տե՛ս շանլատ:
 Ջաւալ—տեհք, կերպարանք:
 Ջաւաբարակ—գութանի հասա շղթա:
 Ջալա—ճախարակ:
 Ջան—մարմին, անձ:
 Ջանավար—1. գաղան, 2. վիթխարի, ուժեղ:
 Ջանգալ—գիւղ, լիշ:
 Ջանը վրա գալ—կազդուրվել, ուժեղանալ:
 Ջանլաւ—հաճիճ:
 Ջառ թցել—իմաց առաւ, հաշակել, հաշաբարաբել:
 Ջառքաւ—աղախին:

Ջառաբազ—կախարդ, վհուկ:
 Ջաֆա—հողա:
 Ջգդան—երկարաճիտ կոշիկ:
 Ջեննեմ—դժոխք:
 Ջերկ—շարք, կարգ:
 Ջիգլար—1. թոք, 2. գութ, սեր:
 Ջինա—1. կենդանի, 2. սերունդ:
 Ջենգ—բաժինք, օժիտ:
 Ջաջ—մեծ, ավագ:
 Ջրինա (շիրին)—մականախաղ:
 Ջրչրճանել—շուր ցանել, սրբել:
 Ջրվեք աճել—միջել:
 Ջռդազ—պատասխան:

Ռ

Ռադ անել—կորցնել, հեռացնել:
 Ռազի կենալ—համաձայնել, բավական մնալ:

Ռաճգ-աճգ—գուլնդգուլն:

Ս

Սարա անել—համբերել, սպասել:
 Սալաւաթ—ապահով, առողջ:
 Սալա (սալըլ)—տեղեկութիւն, լուր, համբաւ:
 Սալաւադ անել—սաստիկ ծեծել:
 Սալաւաթ—1. հաշմանդամ, 2. փշացած, շարքից դուրս եկած, 3. վրտանգաւոր:
 Սալ—1. ողջ, կենդանի, 2. ամբողջ:
 Սալի—1. մատուակ, 2. արագաւաղ:
 Սալա—1. ծանծաղ, 2. աղդր:
 Սանթաւաթ (սալթաւաթ)—հանգիստ-վերութիւն, շքեղութիւն, փառք ու պատիւ:
 Սաշաւ—կոտորակ՝ հրացանի:
 Սապալաւաթ—առաւորական, շուտ:
 Սալալի—բացի:
 Սաւազ (սաւազ)—շնորհ, ի սեր:

Սաւաթ—գրամատիս, սեղանաւոր:
 Սաւալաւ—ուղտապան:
 Սել—սելաւ:
 Սելաւ—թանկարժեք քար:
 Սենթաւաթ—1. կախարդ, 2. խորհրդավոր, 3. գուշակող:
 Սելիզ—նոխաղ, հոտին առաջնորդող այծ:
 Սել, սեն (սեր)—կախարդանք, հրմայութիւն:
 Սեպազ (սաւաթ)—պատճառ:
 Սերաւադ—կախարդ:
 Սըւալ—այսպես:
 Սընա (սինա)—սահման:
 Սըն—գաղտնիք:
 Սըֆաթ—դեմք:
 Սըրվել—պատասպարվել:
 Սիւնա—խորհուրդ, ատյան:

Սմավար—ինքնահոս:
Սովի—փոռում թխած կլոր հաց:
Սովդախար—առետրական, վաճառա-
կան:
Ստով—սեղան:

Սրե—հերթ:
Սուրկուն անել—քշել, հեռացնել, հա-
լածել, աքսորել:
Սուրու—հոտ:
Սուֆրա—1. սփռոց, 2. սեղան:

Վ

Վաղը զալ—հրաժարվել, ձեռք քաշել:
Վարան—հայրենիք:
Վալատ—տեղյակ:
Վասիաք—կտակ, ավանդ, պայման,
ուխտ:
Վատա ու շարդ—1. ժամանակ ու մի-
ջոց, պայման, 2. խոստում:

Վարավուրտ անել—նկատել, կշռադա-
տել:
Վարոց—ճիպոտ:
Վերստ—կիլոմետր:
Վրա զալ—կարգավորել, հաշտվել:
Վալուկ:

Տ

Տալ—1. հանձնել, 2. ծեծել:
Տալտալամիշ ըլնել—թաքնվել, տեսո-
ղությունից ծածկված մնալ:
Տատաշ—տատասկ:
Տարեխա—ափսե:
Տարք—ուխարի չորացած գոմաղբ:
Տարպուտաղ անել—քարուքանդ անել,
ավերել:

Տափել—թաքնվել:
Տեղաշուր—անկողին:
Տիլ—տիղմ:
Տկլազ—մերկ:
Տոլֆ (տոբզ)—աճուրդ:
Տրուն զալ—շարժվել:
Տուա—ծայր, վերջ:

Բ

Բասուխկա—գրություն:

Ճ

Ճան—չորացած գոմաղբ:
Ճեք—մեղ:

Ճեքել—միզել:

ՈՒ

Ուղուր—1. բարի ոտք ունեցող, բա-
րիք բերող, 2. ի սեր, ի հարգանս:
Ումուղ—հույս:

Ուշունց—հայհոյանք:
Ուտուլով—զգուշությամբ:
Ուրթել—պատահել:

Փակեր—ծրար:
 Փայ անել—բաժանել:
 Փանեարա (փանջարա)—պատուհան,
 լուսամուտ:
 Փանշա—փանշա անել—մաս-մաս ա-
 նել:
 Փարա—դրամ:
 Փարալամիշ անել—շարժվել, թափա-
 հարել:
 Փարախաջ—պղնձե գուլիկ:
 Փարշ—սափոր:
 Փեյիկ—գոմաղր:
 Փեյտա ըլիլ—երևան դալ:
 Փեշակ—արհեստ:

Փեշֆաշ—նվեր:
 Փեշ—մառարան:
 Փեշաղ—կնիք:
 Փերթ—կտոր, մաս:
 Փեֆոլ անել—ոտներով կամ եղջյուր-
 ներով գետինը փորփրել:
 Փրիթ—աղբ:
 Փռշտ—փոստակալան:
 Փշատատալ—դատարկապորտ:
 Փռշա—ջրաղացի նավագլխին հատուկ
 հարմարանք՝ ջուրը բացելու կամ
 փակելու համար:
 Փռֆ—օդ, շունչ:

Քած—1. էգ շուն, 2. էգ անասուն,
 մատակ, 3. կին (անարդակ.):
 Քաղալակ—փոքր կողով:
 Քանգանշի—ջրանցք, առու մաքրող:
 Քանգուլ—խոպուպ:
 Քաշկա—երանի թև:
 Քարխեց—ոտքի տակ կամ մարմնի
 ալլ մասում գոյացած թարախոտ
 վերք:
 Քարդան (քեդան)—կավե ճաշաման:
 Քարիշի—պատ շարողի գործիք:
 Քելփեթիկ—աքցան:
 Քենե—մաշված ավել:
 Քեշա—թաղիք:
 Քեշեվան—ուղեկիցներ:
 Քեպիքը կտրել—նշան դնել, նշանա-
 խոսութուն:
 Քյալա անել—գլխատել:
 Քյանել—հրեղեն:
 Քյաշկյուլ—դավրիշի աման:
 Քյավշան—սեփական հողամաս:
 Քյար անել—ազդել, օգնել, նպաստել:
 Քյարգան (ֆարգան) անել—ասեղնա-
 գործել:
 Քյարփենե—աղյուս:

Քյաֆիր (քյաֆուր)—անգութ, անխիղճ:
 Քյուլ—մոխիր:
 Քյուլլուկ—մոխրակույտ:
 Քյուլշա—ձուլլ, մետաղի հալոցքի ձուլլ
 կույտը, կամ տականքը:
 Քուլ—թիւտ, անտառ:
 Քուիկ—տաղավար:
 Քոն (քոն)—աղախին:
 Քոմակ—օգնութուն:
 Քոմմա—բուրբուր:
 Քոշֆ ու սարա—պալատ, ապարանք:
 Քոս—կույր:
 Քոռլըդութեն—1. նեղութուն, 2. նա-
 խատիք:
 Քոռղաղընա—քոռի պես, փխբ. հակա-
 ռակի պես:
 Քոքփա—փոքր, մատաղ:
 Քոֆ—արմատ:
 Քոֆախան—արմատահան:
 Քոնալ—տաքանալ, կպչել:
 Քոհե—վարձ:
 Քուքութիլ—գլուխը նայել, մազերը
 մաքրել:
 Քույա—փողոց:
 Քֆիլի—մետաղյա շերեփ, ծակոտկեն-
 ներով՝ քափը քաշելու համար:

Օ

Օրախ—սենյակ.
Օղիյա (տ)—պատուհան.
Օղուշաղ—1. կին, 2. ընտանիք.
Օղորթ—նշտորիտ.
Օյին—գործանք, խաղ.

Օսմանլի—փխբ. համարձակ.
Օրգանգիլ—ասպանդակիչ.
Օրքալախ—մեշտեղ.
Օրոն անել—1. խնամել, պահպանել.
2. արտնել.

Ֆ

Ֆալախի օխաը դարը Ֆանել—երկնքի
երեսը բարձրացնել.
Ֆանլա—մշակ, բանվոր.
Ֆանվել—հասկանալ.
Ֆամիլյա—ազգանուն.
Ֆայդա—օգուտ.
Ֆանաբ—լապտեր.
Ֆանդ (ֆանա)—հեռք, ճաթ, խորտ-
մանկութուն.

Ֆալ—1. բաժանում, 2. նվագ.
Ֆարազ (բ)—1. թխուր, 2. ասենք թե,
դիցուք.
Ֆել—կախարդանք.
Ֆրենան (ֆինշան)—բաժակ, սկահակ.
Ֆրքունեն—գոթորիկ.
Ֆիլ—փիղ.
Ֆոբ—հոբ.